ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1962

Vyhlásené: 27.12.1962 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

120

ZÁKON

z 19. decembra 1962

o boji proti alkoholizmu

Alkoholizmus brzdí upevňovanie a rozvoj socialistického spolužitia, spôsobuje spoločenské, hospodárske, mravné i zdravotné škody a môže narúšať výstavbu rozvinutej socialistickej spoločnosti. Aby všetky štátne orgány a všetky spoločenské, hospodárske a iné organizácie vyvinuli jednotné úsilie v boji proti alkoholizmu, uznieslo sa Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

(1) Boj proti alkoholizmu smeruje najmä proti požívaniu alkoholických nápojov v nadmernom množstve, v závadných výrobkoch alebo za nevhodných okolností, napr. pred výkonom zamestnania alebo inej činnosti, pri tomto výkone, v chorobe alebo v tehotnosti, ako aj proti požívaniu alkoholických nápojov deťmi a mladistvými.

(2) Alkoholickými nápojmi podľa tohto zákona sú liehoviny, víno a pivo a všetky ostatné nápoje, ktoré obsahujú viac ako 0,75 objemových percent alkoholu.

§ 2
Prostriedky boja proti alkoholizmu

Boj proti alkoholizmu sa uskutočňuje najmä

a) výchovou obyvateľstva k striedmosti v požívaní alkoholických nápojov, výchovou školskej mládeže a pracujúceho dorastu k abstinencii,

b) širokým aktívnym zapájaním pracujúcich a ich spoločenských organizácií do rôznych foriem preventívnej protialkoholickej činnosti, najmä výchovnej a osvetovej,

c) zabezpečovaním materiálnych predpokladov pre zásobovanie obyvateľstva vhodnými nealkoholickými nápojmi a propagáciou týchto nápojov,

d) výskumom príčin a následkov alkoholizmu a ich odstraňovaním,

e) zriaďovaním protialkoholických zariadení a liečením osôb, ktoré si spôsobili požívaním alkoholických nápojov poruchu na zdraví, ako aj lekárskym dozorom nad nimi,

f) zákazom alebo obmedzením podávania alkoholických nápojov a ďalšími opatreniami podľa ďalej uvedených ustanovení,

g) postihom previnilých osôb podľa príslušných zákonov.

§ 3
Ústredný protialkoholický sbor

(1) Protialkoholický boj koordinuje a metodicky vedie Ústredný protialkoholický sbor pri Ministerstve zdravotníctva.

(2) Členmi tohto sboru sú zástupcovia ministerstiev a iných ústredných orgánov a spoločenských organizácií i iné osoby. Členov sboru vymenúva a odvoláva na návrh príslušných orgánov a organizácií minister zdravotníctva. Minister zdravotníctva vymenúva aj predsedu sboru.

(3) Ústredný protialkoholický sbor podáva iniciatívne návrhy a námety na rozvíjanie a prehĺbenie protialkoholického boja a sleduje, prípadne kontroluje všetky protialkoholické opatrenia.

(4) Štatút Ústredného protialkoholického sboru schvaľuje vláda.

§ 4
Úlohy národných výborov

(1) V krajoch a okresoch boj proti alkoholizmu riadia národné výbory. Národné výbory pritom najmä

a) zabezpečujú pomocou kultúrnych podnikov a osvetových zariadení propagáciu boja proti alkoholizmu všetkými dosiahnuteľnými prostriedkami,

b) propagujú a organizujú hodnotné využitie voľného času, najmä u detí a mládeže, a chránia mládež pred vplyvom alkoholu, najmä propagáciou a organizáciou masovej účasti mládeže i dospelých na rôznych formách telesnej výchovy, zakladaním záujmových zdravotníckych krúžkov a zdravotníckych hliadok mládeže a spoluprácou so štátnymi sporiteľňami pri propagácii sporenia a hodnotného využitia úspor,

c) organizujú populárne i odborné prednášky s protialkoholickým obsahom na školách pre žiakov a učiteľov a v priemyslových a pôdohospodárskych závodoch pre pracujúcich, najmä pre dlhodobých brigádnikov,

d) zaraďujú prednášky s protialkoholickým obsahom do výchovy pracovníkov v doprave a vodičov motorových i iných dopravných prostriedkov a oboznamujú ich s protialkoholickými predpismi,

e) zabezpečujú dostatočné a plynulé zásobovanie miest i dedín nealkoholickými nápojmi a propagujú ich požívanie,

f) presadzujú, prípadne zabezpečujú dodržiavanie protialkoholických predpisov, najmä v doprave, na pracoviskách, v predajniach a zariadeniach verejného i závodného stravovania,

g) zabezpečujú zriaďovanie potrebných protialkoholických zariadení a ich účelné rozmiestnenie a zabezpečujú včasné ošetrenie opitých a podnapitých osôb a vhodné liečenie alkoholikov,

h) usilujú sa o to, aby alkoholizmus neohrozoval riadne rodinné vzťahy a zdravý vývoj mládeže, a v boji proti alkoholizmu plnia aj ostatné úlohy pri zabezpečovaní socialistického poriadku.

(2) Národné výbory plnia všetky úlohy v boji proti alkoholizmu v spolupráci s dobrovoľnými spoločenskými organizáciami, najmä s Revolučným odborovým hnutím, s Československým Červeným krížom, s československým sväzom telesnej výchovy a s Československým sväzom pre spoluprácu s armádou, s vedením podnikov a závodov, s orgánmi jednotných roľníckych a iných ľudových družstiev, a pokiaľ ide o mládež, aj s Československým sväzom mládeže, s rodičmi a školou.

§ 5
Protialkoholické zbory národných výborov

(1) Na koordináciu a na zabezpečenie úloh v boji proti alkoholizmu zriaďujú národné výbory krajské, okresné a prípadne miestne (mestské) protialkoholické sbory.

(2) Predsedom protialkoholického sboru je člen rady národného výboru, spravidla predseda zdravotníckej komisie alebo školskej a kultúrnej komisie.

(3) Krajské protialkoholické sbory metodicky vedie Ústredný protialkoholický sbor, okresné protialkoholické sbory krajský protialkoholický sbor, miestne (mestské) protialkoholické sbory okresný protialkoholický sbor.

(4) Štatúty protialkoholických sborov schvaľujú príslušné národné výbory.

§ 6
Práva a povinnosti protialkoholických sborov

(1) Protialkoholické sbory sú oprávnené vyžadovať si pre svoju činnosť podklady od iných orgánov. Členovia sborov majú povinnosť zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti ako členovia sboru.

(2) Všetky orgány a organizácie sú povinné vo svojej pôsobnosti zodpovedne sa zaoberať návrhmi a odporúčaniami protialkoholických sborov.

§ 7
Povinnosti orgánov a organizácií

Štátne orgány a spoločenské, hospodárske a iné organizácie a zariadenia sú povinné pri plnení svojich úloh i spoluprácou v propagačnej činnosti s príslušnými orgánmi a organizáciami iniciatívne napomáhať v boji proti alkoholizmu.

§ 8
Označovanie alkoholických nápojov

Ak nejde o liehoviny, víno alebo pivo, musia sa nápoje obsahujúce viac ako 0,75 objemových percent alkoholu výrazne označovať ako alkoholické.

Ochranné opatrenia

§ 9

(1) Nedovoľuje sa:

a) predávať alebo podávať alkoholické nápoje, a to ani v uzavretom balení, osobám mladším ako 18 rokov, osobám, ktoré v pochybnostiach nemôžu občianskym preukazom preukázať, že sú staršie ako 18 rokov, osobám, ktoré sú ošetrované v zdravotníckych zariadeniach, a osobám podnapitým alebo opitým, ako aj ponúkať, sprostredkúvať alebo inak umožňovať týmto osobám požívanie takýchto nápojov,

b) podávať alkoholické nápoje alebo umožniť ich požívanie komukoľvek pri tanečných zábavách, verejných zhromaždeniach a športových a kultúrnych podnikoch s výnimkou
   aa) piva a vína, ak ide o tanečné zábavy alebo verejné zhromaždenia,
   bb) piva najviac 10o, ak ide o športové podniky,

c) podávať v závodoch a pri závodnom stravovaní alkoholické nápoje s výnimkou piva najviac 8o,

d) páliť po domácky lieh,

e) osobám mladším ako 15 rokov, pokiaľ nie sú v sprievode plnoletých osôb, do starostlivosti ktorých boli zverené, vstupovať po 20. hodine do verejných miestností, kde sa podávajú alkoholické nápoje.

(2) Zákaz predaja alkoholických nápojov [odsek 1 písm.a)] sa nevzťahuje na predaj piva osobám mladším ako 18 rokov, pokiaľ ho odnášajú mimo prevádzkáreň dospelým osobám.

(3) Národný výbor môže obmedziť alebo zakázať

a) v určitých dňoch alebo za určitých okolností v závodoch verejného stravovania, v maloobchodných predajniach alebo na iných verejne prístupných miestach predaj a podávanie alkoholických nápojov,

b) vystavovanie alkoholických nápojov vo výkladných skriniach alebo vo vitrínach vnútri závodov alebo na iných verejne prístupných miestach, ako aj propagáciu ich spotreby.

§ 10

(1) Osoby, ktoré vykonávajú činnosť, s výkonom ktorej býva spojené nebezpečenstvo pre život alebo zdravie ľudí alebo pre majetok, nesmú požívať alkoholické nápoje pri výkone tejto činnosti, bezprostredne pred jej vykonávaním alebo i v inom čase, ak by v dôsledku toho mohli byť ešte pri nastúpení tejto činnosti pod vplyvom alkoholu.

(2) Osoby uvedené v odseku 1 sú povinné na výzvu orgánov štátnej zdravotníckej správy alebo orgánov Verejnej bezpečnosti podrobiť sa vyšetreniu, aby sa mohlo zistiť, či nie sú ovplyvnené alkoholom.

§ 11

(1) Prevádzatelia a vedúci predajní a závodov verejného stravovania sú povinní zabezpečiť, aby v ich závodoch sa zachovával zákaz predaja a podávania, prípadne požívania alkoholických nápojoch podľa § 9 a 10.

(2) Rodičia (zákonní zástupcovia) detí a mladistvých a osoby, do starostlivosti a výchovy ktorých je dieťa alebo mladistvý trvale alebo prechodne zverený, sú povinní dbať na to, aby sa zachovával zákaz podávania alkoholických nápojov deťom a mladistvým.

§ 12

Osoba, ktorá sa požitím alkoholického nápoja priviedla do stavu vzbudzujúceho pohoršenie alebo do stavu, v ktorom ohrozuje seba, svoju rodinu, svoje okolie alebo majetok, je povinná podrobiť sa za náhradu nákladov ošetrovaniu až do úplného vytriezvenia v protialkoholickom zariadení zriadenom pre tento účel. Protialkoholické zariadenie môže uložiť tejto osobe povinnosť zúčastniť sa na prednáškach konaných v protialkoholickom zariadení. Orgány Verejnej bezpečnosti spolupôsobia podľa potreby pri doprave takýchto osôb do zariadenia.

§ 13

(1) Osoba, ktorá sa požívaním alkoholických nápojov privádza opätovne do stavu vzbudzujúceho pohoršenie alebo majúceho nepriaznivý vplyv na rodinu alebo na pracovný výkon alebo do stavu ináč poškodzujúceho všeobecné záujmy, alebo ktorá si týmto požívaním spôsobila poruchu na zdraví (ďalej len „alkoholik“), je povinná podrobiť sa podľa rozhodnutia zdravotníckeho zariadenia dispenzárnej starostlivosti; najmä je povinná

a) podrobiť sa vyšetreniu zdravotného stavu,

b) dať sa ambulantne liečiť.

O dovolaní proti tomuto rozhodnutiu, pokiaľ mu v plnom rozsahu nevyhovie riaditeľ ústavu národného zdravia, rozhoduje národný výbor, ktorému je tento ústav národného zdravia podriadený.

(2) Ak sa alkoholik riadne nelieči alebo ambulantné liečenie nestačí a ak alkoholik odmieta dobrovoľne podrobiť sa ústavnému liečeniu , môže mu povinnosť podrobiť sa ústavnému liečeniu uložiť okresný národný výbor; dobu povinného ústavného liečenia určí okresný národný výbor na návrh zdravotníckeho zariadenia.

§ 14
Výplata mzdy alkoholika

Ak ostatné výchovné opatrenia boli nedostačujúce a výplatou mzdy alkoholikovi by boli poškodené záujmy jeho detí alebo iných osôb, ktoré je alkoholik povinný vyživovať, môže príslušný odborový orgán, u členov výrobných družstiev predstavenstvo družstva, určiť v súčinnosti s protialkoholickým zariadením a po prejednaní s miestnym národným výborom príslušným podľa miesta bydliska alkoholika, komu sa bude mzda, prípadne jej časť vyplácať; u členov jednotných roľníckych družstiev môže to určiť miestny národný výbor v súčinnosti s protialkoholickým zariadením. Príjemca mzdy alebo jeho časti je povinný použiť ju len na úhradu životných potrieb alkoholika, jeho detí a iných osôb, ktoré je alkoholik povinný vyživovať.

Záverečné ustanovenia

§ 15

Pokiaľ osobitné predpisy obsahujú v záujme boja proti alkoholizmu prísnejšie ustanovenia, je potrebné sa spravovať týmito osobitnými predpismi.

§ 16

Trestný zákon č. 140/1961 Zb. sa doplňuje tak, že za § 194 sa vkladá § 194a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 194a
Nedovolená výroba liehu

(1) Kto bez povolenia vo väčšom množstve páli alebo inak vyrába lieh alebo kto lieh bez povolenia vyrobený vo väčšom množstve prechováva alebo uvádza do obehu, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

(2) Rovnako sa potresce, kto neoprávnene vyhotoví alebo prechováva zariadenie na výrobu liehu.“

§ 17

Zrušuje sa zákon č. 87/1948 Zb. o potieraní alkoholizmu.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.